

Lovforslag nr. L 41. Fremsat den 8. oktober 1992 af justitsministeren (Engell)

Forslag

til

Lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

§ 1. Regeringen kan efter aftale med De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR) eller lignende international organisation invitere et antal særligt nødstedte personer fra det tidligere Jugoslavien til at tage ophold her i landet med henblik på lægelig behandling eller anden hjælp, som ikke kan ydes i det område, hvor vedkommende befinder sig.

Stk. 2. Udvælgelsen af de personer, der inviteres til Danmark, skal ske i samarbejde med UNHCR eller lignende international organisation.

Stk. 3. De i stk. 1 nævnte personer meddeles opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold for en periode af 6 måneders varighed.

Stk. 4. Regeringen kan beslutte at indgå aftaler med UNHCR eller lignende international organisation om tilsvarende ordninger for særligt nødstedte personer fra andre områder, der er ramt af krigshandlinger eller lignende uroligheder.

§ 2. Efter ansøgning kan en opholdstilladelse efter denne lov forlænges. Ved afgørelsen af om opholdstilladelsen skal forlænges, skal der lægges vægt på, om de omstændigheder, der begrundede opholdstilladelsen, fortsat er til stede. Der skal endvidere lægges vægt på, om ansøgeren på grund af krigshandlinger eller lignende uroligheder i det område, vedkommende ellers kan vende tilbage til, må antages at have behov for fortsat midlertidigt beskyttelse her i landet.

Stk. 2. Opholdstilladelsen forlænges i 6 måneder ad gangen.

§ 3. En opholdstilladelse efter denne lov

giver ikke ret til at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse, til at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller til med eller uden vederlag at udføre tjenesteydelser her i landet.

§ 4. En person med opholdstilladelse efter denne lov har ikke krav på at få familiemedlemmer her til landet.

§ 5. Børn i den undervisningspligtige alder, der er meddelt opholdstilladelse efter denne lov, skal modtage særskilt tilrettelagt undervisning.

Stk. 2. Andre personer, der er meddelt opholdstilladelse efter denne lov, skal tilbydes særskilt tilrettelagt undervisning og kurser i visse faglig-tekniske fag af betydning for tilbagevenden til hjemlandet.

Stk. 3. De af stk. 1 og stk. 2 omfattede personer har ikke krav på at modtage anden form for undervisning eller uddannelse.

§ 6. En person, der er meddelt opholdstilladelse efter denne lov, har ret til sygehusbehandling af de sygdomme eller lidelser, der har dannet grundlag for meddelelse af opholdstilladelsen. Udgifterne hertil afholdes af Sundhedsministeriet. Sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilrettelæggelsen af denne behandling.

Stk. 2. En person, der er meddelt opholdstilladelse efter denne lov, har endvidere ret til sygehusbehandling og anden lægelig behandling m.v. af andre sygdomme og lidelser. Udgifterne hertil afholdes af Direktoratet for Udlændinge.

§ 7. En person, der er meddelt opholdstilladelse efter denne lov, får udgifterne til underhold dækket af Direktoratet for Udlændinge.

Stk. 2. Direktoratet for Udlændinge tilvejebringer og driver særskilte indkvarteringscentre for personer, der er meddelt opholdstilladelse efter denne lov. Direktoratet for Udlændinge kan bestemme, at en person, uanset om vedkommende har tilstrækkelige midler til sit underhold, skal tage ophold efter direktoratets nærmere bestemmelse.

§ 8. En opholdstilladelse efter denne lov bortfalder, når personen opgiver sin bopæl i Danmark. Tilladelsen bortfalder endvidere, når personen har opholdt sig uden for landet i mere end 2 på hinanden følgende måneder.

Stk. 2. Det kan dog efter ansøgning bestemmes, at opholdstilladelsen ikke skal anses for bortfaldet.

§ 9. En opholdstilladelse efter denne lov kan inddrages, såfremt der foreligger omstændigheder som nævnt i udlændingelovens § 10 eller § 19, stk. 3. Udlændingelovens § 26 finder anvendelse ved afgørelsen om inddragelse af opholdstilladelsen.

§ 10. En person med opholdstilladelse efter denne lov kan udvises, hvis den pågældende idømmes betinget eller ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der kan medføre højere straf end hæfte. Udlændingelovens §§ 26, 32 og 49-51 finder anvendelse ved afgørelsen om udvisning.

§ 11. Beslutning om ikke at forlænge eller at inddrage en opholdstilladelse og beslutning om udvisning skal indeholde en frist for udrejse, der bortset fra påtrængende tilfælde ikke må være kortere end 1 måned. Afgørelsen skal endvidere indeholde oplysning om reglen i stk. 2.

Stk. 2. Påklages en afgørelse efter stk. 1 inden 7 dage efter, at den er meddelt den pågældende, har personen ret til at forblive i landet, indtil klagen er afgjort. Opretholdes afgørelsen, fastsættes der en ny frist for udrejse efter reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Er udvisning sket ved dom, fastsætter politiet en udrejsefrist efter reglerne i stk. 1. Fristen regnes fra dommens afsigelse eller,

hvis den pågældende ikke har været til stede ved denne, fra dens forkyndelse.

Stk. 4. Med hensyn til udrejse finder udlændingelovens §§ 30-31 anvendelse.

§ 12. Over for en person med opholdstilladelse efter denne lov kan politiet foretage frihedsberøvelse eller mindre indgribende foranstaltninger i overensstemmelse med reglerne i udlændingelovens §§ 34 og 36. Udlændingelovens § 37 finder herunder anvendelse.

Stk. 2. En person med opholdstilladelse efter denne lov kan varetægtsfængsles under de i udlændingelovens § 35 nævnte betingelser.

§ 13. Afgørelser i henhold til denne lov træffes med de undtagelser, der fremgår af stk. 3, af Direktoratet for Udlændinge.

Stk. 2. Direktoratets afgørelser kan bortset fra afgørelser i henhold til § 1 påklages til justitsministeren.

Stk. 3. Afgørelser i henhold til § 11, stk. 3, og § 12, stk. 1, træffes af vedkommende politimester, politidirektøren eller af rigspolicechefen, hvis afgørelser kan påklages til justitsministeren.

§ 14. I tilfælde af at en person med midlertidig opholdstilladelse efter denne lov ansøger om asyl her i landet i medfør af udlændingeloven, kan udlændingemyndighederne bestemme, at denne ansøgning ikke færdigbehandles, så længe den pågældende har opholdstilladelse i medfør af denne lov.

§ 15. Justitsministeren kan fastsætte regler om udstedelse af særlig rejslegitimation til en person med opholdstilladelse efter denne lov, der ikke kan skaffe sig pas, eller som af andre grunde har behov for et sådant dokument. Justitsministeren kan tillige fastsætte regler om inddragelse af sådan rejslegitimation.

§ 16. En person med opholdstilladelse efter denne lov skal ikke folkeregistreres.

§ 17. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 18. Justitsministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 1994/1995.

§ 19. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Udviklingen i det tidligere Jugoslavien har medført, at hundredetusindvis af mennesker er drevet på flugt fra deres hjemsted. Krigshandlinger i forskellige konfliktområder i det tidligere Jugoslavien har endvidere forårsaget tusinder af tilskadekomne. Blandt de sårede er både voksne, der aktivt har deltaget i eller været ramt af væbnede konflikter, og børn.

I denne situation, hvor befolkningen i store områder er hjemløse og på flugt på grund af de borgerkrigslignende tilstande, er det påkrævet at yde en omfattende humanitær bistand til de nødstedte ofre for konflikten.

De vesteuropæiske lande har ydet en massiv bistand med henblik på at afhjælpe den ulykkelige situation for de mange mennesker, der er blevet berørt af konflikten. Danmark har således indtil nu bevilget godt 160 mio. kr. til hjælpeforanstaltninger i regionen.

Ved en af UNHCR indkaldt konference, der blev afholdt den 29. juli 1992 i Geneve og i konferencens opfølgingskomité, blev situationen i det tidligere Jugoslavien drøftet, herunder hvorledes man bør prioritere hjælpeindsatsen.

På konferencen var der enighed om, at hovedindsatsen bør lægges i og omkring konfliktområderne i det tidligere Jugoslavien. På den måde sikrer man den mest effektive hjælp og modvirker bedst muligt, at konflikten skaber et permanent flygtningeproblem.

Den alvorlige udvikling har imidlertid vist, at det kan være påkrævet at yde en særlig bistand til personer, hvis behov for hjælp ikke kan imødekommes i regionen. På konferencen i Geneve erklærede Danmark sig derfor også parat til på midlertidig basis at modtage grupper af særligt nødstedte personer.

Ved dette lovforslag skabes der mulighed for, at Danmark kan modtage grupper af flygtninge og hjemløse på midlertidig basis.

I overensstemmelse med anbefalingerne fra konferencen i Geneve om, at hovedindsatsen i hjælpearbejdet bør ydes så tæt på flygtningenes hjemlandsre-

gion som muligt, bør modtagelsen her i landet begrænses til personer, der er særligt nødstedte.

I de politiske drøftelser, der har været om den særlige humanitære indsats, som Danmark bør yde, har man peget på det ønskelige i navnlig at hjælpe hjemløse børn og deres mødre samt sårede og andre tilskadekomne, der har særligt behov for hjælp og lægelig behandling. Disse personkategorier vil være omfattet af lovforslaget.

Udlændingeloven indeholder ikke regler, der tager sigte på at kunne give opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold til grupper af personer, som det er påkrævet i den foreliggende situation, og som det anbefales af UNHCR. Det bemærkes herved, at personer, der er omfattet af denne lov, ofte ikke vil kunne anses som flygtninge, således som flygtningebegrebet er defineret i udlændingelovens § 7, at opholdstilladelse efter udlændingeloven som flygtning alene kan meddeles efter en konkret, individuel vurdering af den enkelte ansøgers forhold, samt at opholdstilladelse som flygtning efter udlændingelovens system meddeles med henblik på varigt ophold.

Det retlige grundlag for at kunne invitere de pågældende til Danmark – uanset at de ikke kan anses for flygtninge efter udlændingelovens regler – må derfor skabes ved en særlig lovgivning, der kan opfylde det aktuelle behov for ydelse af sådan humanitær bistand til ofrene for konflikten i Jugoslavien.

Lovforslaget er samtidig udformet således, at regeringen kan træffe beslutning om at anvende ordningen i eventuelle fremtidige tilfælde, hvor der opstår tilsvarende behov for at kunne yde en særlig humanitær indsats til udsatte persongrupper, der er særligt nødstedte på grund af krigshandlinger eller borgerkrigslignende tilstande i de pågældendes hjemland.

Foruden at skabe hjemmel til at give de pågældende persongrupper midlertidig opholdstilladelse her i landet indeholder lovforslaget regler, der tager sigte på at skabe en samlet regulering af de pågældendes retsstilling under deres ophold i Danmark. Herved skabes en samlet ramme for de pågældendes ophold

her i landet.

Lovforslaget indeholder således regler om adgangen til at tage arbejde, om adgangen til familiesammenføring, om hvor de pågældende skal tage ophold samt om undervisning og behandling af de pågældende.

På nogle områder er der i lovforslaget henvist til bestemmelser i udlændingeloven. Dette er udtryk for, at der på disse særlige områder gælder samme regler for de inviterede personer fra det tidligere Jugoslavien, som der gælder for udlændinge efter udlændingeloven. I øvrigt vil de personer, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse efter lovforslaget, ikke være omfattet af udlændingeloven. Dog vil de kunne ansøge om asyl i medfør af udlændingelovens § 7.

Spontane asylansøgere fra det tidligere Jugoslavien

Urolighederne i det tidligere Jugoslavien har også bevirket, at et stærkt øget antal personer fra de forskellige områder af det tidligere Jugoslavien er søgt til andre lande, hvor de anmoder om asyl.

Ligesom de øvrige vestlige lande har Danmark mærket denne tendens. Der har således i 1992 været en stærk stigning i antallet af indrejste spontane asylansøgere til Danmark. I 1991 indrejste i alt 705 personer fra det tidligere Jugoslavien. I 1. halvår af 1992 indrejste i alt 868, medens der i juli måned indrejste 421 spontane asylansøgere fra det tidligere Jugoslavien. I august måned indrejste 957 personer, og alene i perioden 1. september til og med den 27. september 1992 er indrejst 1.889 spontane asylansøgere fra det tidligere Jugoslavien. Der er således i år indtil den 27. september 1992 indrejst i alt 4.135 spontane asylansøgere fra det tidligere Jugoslavien.

De spontane asylansøgere kommer ikke kun fra områder, der er ramt af uroligheder eller borgerkrigs-lignende tilstande. En opgørelse viser således følgende fordeling af de 4.135 personer, der er indrejst til og med den 27. september 1992: 732 fra Bosnien/Herzegovina, 1.359 fra Kosovo, 63 fra Kroatien, 383 fra Makedonien, 192 fra Montenegro, 1.332 fra Serbien, 1 fra Slovenien og 73 andre.

Asylansøgere, der indrejser hertil fra det tidligere Jugoslavien, indgår i den almindelige asylprocedure og behandles ligesom asylansøgere fra andre lande.

I visse sager med asylansøgere fra det tidligere Jugoslavien har det indtil videre været vanskeligt for myndighederne at træffe afgørelse om asylspørgsmålet. Dette skyldes, at udlændingemyndighederne har manglet nødvendige og pålidelige informationer om forholdene på en række områder, som er centrale for asylvurderingen. Det gælder f.eks. spørgsmålet

om konsekvenserne af at være udeblevet fra militærtjeneste.

I øjeblikket er Udenrigsministeriet i færd med at indhente nye baggrundoplysninger vedrørende bl.a. værnepligtsforhold, med henblik på udlændingemyndighedernes afgørelser omkring asylvurderingen.

I andre sager er udlændingemyndighederne i besiddelse af de nødvendige baggrundoplysninger, og i disse sager kan der derfor træffes afgørelse i asylsagen.

Udlændingemyndighederne afgør således ud fra en helt konkret vurdering, om det er forsvarligt at træffe afgørelse i asylsagen. I denne vurdering indgår blandt andet, om ansøgeren kommer fra et krigshærgede område, hvorfra man ikke har pålidelige informationer.

Lovforslaget omfatter ikke de personer fra det tidligere Jugoslavien, der er indrejst eller opholder sig i Danmark som spontane asylansøgere, eller som kommer hertil i fremtiden som spontane asylansøgere.

Den ved lovforslaget etablerede ordning tilsigter at yde en ekstra humanitær indsats over for særligt nødstedte personer, som tilbydes midlertidig opholdstilladelse i forbindelse med en lægelig behandling eller anden hjælp her i landet.

Den altovervejende del af de personer fra det tidligere Jugoslavien, som befinder sig som spontane asylansøgere i Danmark, vil ikke være omfattet af den personkreds, som lovforslaget tager sigte på at hjælpe.

Hvis en asylansøger imidlertid er akut behandlingskrævende, vil vedkommende, såfremt vedkommende meddeles afslag på ansøgningen om asyl, kunne søge om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2. Efter denne bestemmelse kan justitsministeren efter en konkret individuel vurdering give opholdstilladelse, hvis væsentlige hensyn af humanitær karakter taler herfor. I praksis er bestemmelsen blandt andet blevet anvendt i tilfælde af, at en person har lidt af en akut behandlingskrævende sygdom. Det siger sig selv, at det forhold, at en person på grundlag af en midlertidig opholdstilladelse med forlængelser har haft et længerevarende ophold her i landet, ikke i sig selv kan være en faktor, der kan være afgørende for vurderingen af en ansøgning i henhold til udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2.

Dansk Røde Kors og Dansk Flygtningehjælps deltagelse i forbindelse med modtagelsen af personer fra det tidligere Jugoslavien

De personer, der udvælges til modtagelse i Danmark, vil - medmindre de visiteres direkte til Rigshospitalet med henblik på hospitalsbehandling - blive indkvarteret på særlige opholdscentre, hvor de udover daglig forplejning og bespisning vil blive tilbudt forskellige former for aktiviteter, herunder undervisning og kurser i visse faglig-tekniske fag af betydning for tilbagevenden til hjemlandet.

Direktoratet for Udlændinge, Dansk Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp vil i et samarbejde være ansvarlige for det praktiske arbejde i forbindelse med modtagelsen af de pågældende personer. Arbejdet skal ledes af Direktoratet for Udlændinge som den ansvarlige myndighed.

Modtagelse, indkvartering og varetagelse af den daglige pleje herunder opsyn med de pågældende personer forudsættes varetaget af Dansk Røde Kors, der således vil skulle stå for driften af de særlige opholdscentre.

Tilbud om undervisning, kurser samt gennemførelse af forskellige kulturelle og sociale aktiviteter forudsættes varetaget af Dansk Flygtningehjælp.

Hørte myndigheder m.v.

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Århus by- og herredsret, Præsidenten for Odense by- og herredsret, Præsidenten for Ålborg by- og herredsret, Præsidenten for Roskilde by- og herredsret, Den danske Dommerforening, Foreningen af dommerfuldmægtige i Danmark, Rigsadvokaten, Politimesterforeningen, Politidirektøren i København, Politifuldmægtigforeningen, Dansk Politiforbund, Dansk Kriminalpolitiforening, Advokatrådet, Arbejdsministeriet, Indenrigsministeriet, Kulturministeriet, Socialministeriet, Sundhedsministeriet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors, Amnesty International og Mellempfolkeligt Samvirke.

Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at fastlægge antallet af flygtninge og hjemløse, der vil blive modtaget fra det tidligere Jugoslavien. En væsentlig opgave for de danske myndigheder vil således være i samarbejde med UNHCR at få klarlagt behovene for en dansk modtagelse af særligt nødstedte personer.

Til belysning af størrelsesordenen af de udgifter, der vil være forbundet med modtagelse af de omhandlede personer, kan oplyses, at udgifterne til ind-

kvartering og underhold af asylansøgere i 1991 gennemsnitligt udgjorde 112.000 kr. pr. asylansøger.

Personer fra det tidligere Jugoslavien skal indkvarteres i særlige centre, som tilvejebringes af Direktoratet for Udlændinge og på direktoratets vegne drives af Dansk Røde Kors i alt væsentligt i overensstemmelse med principperne i den gældende rammeoverenskomst mellem Justitsministeriet og Dansk Røde Kors om driften af asylcentre. Det er endvidere forudsat, at opgaven med hensyn til at tilbyde de pågældende undervisning m.m., deltagelse i forskellige kulturelle og sociale aktiviteter og udvikling gennem kurser, varetages af Dansk Flygtningehjælp.

Kriterierne for udvælgelse af personer fra det tidligere jugoslaviske område indebærer imidlertid, at udgifterne til modtagelse af denne gruppe på visse områder vil være større end ved modtagelse af asylansøgere.

Det bemærkes i den forbindelse, at udgifterne til indlæggelse og behandling af de personer, som umiddelbart overføres til hospitalsbehandling, skal afholdes af Sundhedsministeriet.

Det må imidlertid forventes, at også de personer, som visiteres til modtagelse i et Dansk Røde Kors center, i videre omfang end asylansøgere vil have behov for ordinær behandling. Udgifterne til sådan behandling skal afholdes af Justitsministeriet efter de retningslinier, der gælder for asylansøgere.

På denne baggrund anslår Justitsministeriet, at udgifterne til indkvartering og underhold af personer fra det tidligere Jugoslavien vil udgøre i størrelsesordenen ca. 120.000 kr. årligt pr. person eller ca. 10.000 kr. om måneden. Hertil kommer udgifterne til det uddannelses- og aktivitetsprogram, som skal iværksættes af Dansk Flygtningehjælp.

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at vurdere den samlede størrelse af udgifterne i forbindelse med udvælgelse, visitation og transport af personer til Danmark.

På Sundhedsministeriets område vil Rigshospitalet skulle forestå koordinationen af den sygehusemæssige indsats i forbindelse med modtagelsen i Danmark af de nødstedte med et særligt behandlingsbehov. Rigshospitalet vil oprette en fælles modtage- og visitationsfunktion. Behandlingsindsatsen vil blive varetaget af Rigshospitalet og amtskommunale sygehuse. Sundhedsministeren træffer nærmere bestemmelse om gennemførelse og administration af denne indsats.

Sundhedsministeriet skønner, at personer, som udvælges med henblik på sygehusbehandling i Danmark, vil have behov for indlæggelse på sygehus i ca. 2 - 4 uger, at de under indlæggelsen formentlig vil have behov for 2 større operationer og typisk en læn-

gere genoptræningsperiode. På denne baggrund skønnes den gennemsnitlige behandlingspris inkl. de supplerende omkostninger i forbindelse med behandlingen at udgøre ca. 200.000 kr. pr. person.

Det er tanken at gennemføre invitationsordningen således, at der i det enkelte tilfælde af et nyt invitationstiltag udarbejdes et aktstykke med de fornødne konkrete oplysninger med henblik på forelæggelse for Finansudvalget. I det enkelte aktstykke vil indgå oplysninger om det påtænkte inviterede antal personer samt de nærmere økonomiske konsekvenser heraf.

Justitsministeriet vil i forbindelse med udarbejdelsen af de konkrete aktstykker tillige søge merbevilling til det personalebehov, som er nødvendiggjort af den forventede udvidelse af antallet af personer, som indkvarteres i centre.

Af hensyn til muligheden for, at der umiddelbart i tilknytning til lovforslagets vedtagelse kan iværksættes initiativer med henblik på invitation af personer til Danmark, er det ved lovforslagets fremsættelse forudsat, der kan inviteres indtil 200 personer til Danmark. Merudgifterne i 1992 for Justitsministeriet skønnes at udgøre ca. 8 mio. kr., heraf ca. 2 mio. kr. til Dansk Flygtningehjælp. Sundhedsministeriets merudgifter vil afhænge af, hvorledes den pågældende gruppe er sammensat med hensyn til behandlingskrævende personer og disses pårørende. Det er på forhånd ikke muligt at angive, hvorledes sammensætningen vil være i denne henseende og derfor heller ikke at angive størrelsen af merudgifterne for Sundhedsministeriet. Så snart der foreligger oplysninger herom vil disse blive forelagt Finansudvalget.

Lovforslagets bevillingsmæssige konsekvenser i kommende finansår vil blive indbudgetteret på de årlige bevillingslove.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen indeholder den grundlæggende hjemmel til at invitere særligt nødstedte personer fra det tidligere Jugoslavien til Danmark og meddele disse midlertidig opholdstilladelse. Samtidig indeholder bestemmelsen en beskrivelse af, hvilke persongrupper invitationsordningen sigter til.

Efter bestemmelsens ordlyd skal der være tale om personer, der har særligt behov for hjælp og lægelig behandling, som ikke vil kunne opnås i det område, hvor vedkommende befinder sig.

Der vil her navnlig kunne være tale om hjemløse børn og deres mødre, sårede personer eller andre, der har behov for lægelig behandling eller anden hjælp, som ikke kan tilgodeses i det pågældende om-

råde. Personer, der har været udsat for traumatiske oplevelser, og som derfor har behov for psykologisk behandling eller anden form for krisehjælp, vil kunne være omfattet af bestemmelsen.

Efter bestemmelsen er det en forudsætning for modtagelsen af personer i Danmark, at dette sker som led i en aftale med De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR) eller lignende international organisation. Ordningen svarer på dette punkt til den ordning, der er hjemlet i udlændingelovens § 8 vedrørende modtagelsen af såkaldte kvoteflygtninge. Det bemærkes herved, at de personer, der omfattes af nærværende lovforslag, ofte ikke vil kunne anses som flygtninge, hvorfor udlændingelovens § 8 ikke vil kunne give det fornødne hjemmelsgrundlag for de pågældendes ophold i Danmark.

Som anført vil en aftale om modtagelse af personer i Danmark kunne indgås med andre internationale organisationer, herunder for eksempel med FN selv (FN's Department for Humanitarian Affairs), IOM, WHO eller UNICEF.

Den nærmere fremgangsmåde i forbindelse med gennemførelsen af invitationsordningen tænkes i øvrigt tilrettelagt således, at der i hvert enkelt tilfælde af et nyt invitationstiltag udarbejdes et aktstykke til forelæggelse for Finansudvalget med helt konkrete oplysninger, herunder om det antal der inviteres og de økonomiske konsekvenser heraf.

Det følger af bestemmelsen, at det er justitsministeren, der på regeringens vegne kan tage initiativ til at invitere særligt nødstedte personer fra det tidligere Jugoslavien til Danmark. I forbindelse med den praktiske gennemførelse forudsættes det, at der i områder af det tidligere Jugoslavien skal foretages en udvælgelse af de personer, som skal inviteres til at tage ophold i Danmark. Kompetencen til at foretage udvælgelsen, der skal ske i samarbejde med UNHCR eller lignende international organisation, vil i henhold til § 13 være hos Direktoratet for Udlændinge. Der henvises herved til bemærkningerne til § 13.

Uanset at ordningen tager sigte på de opregnede personkategorier, er det ikke tanken, at udvælgelsen skal foretages så snævert, at det er udelukket at medtage nære familiemedlemmer, som ikke selvstændigt opfylder de opstillede kriterier. Væsentlige humanitære hensyn kan således i nogle tilfælde tale for, at en kernefamilie bestående af far, mor og børn, hvoraf et eller flere medlemmer er behandlingskrævende, udtages samlet til modtagelse i Danmark, således at hvert enkelt familiemedlem meddeles opholdstilladelse efter lovforslaget. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 4.

F. t. l. vedr. visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Der vil også være mulighed for at give opholdstilladelse til en person, der opholder sig i et af de danske flygtningecentre, der opbygges i regionen, for eksempel hvis vedkommende er såret eller behandlingskrævende på en sådan måde, at behovet for lægehjælp ikke kan tilgodeses på stedet.

En person vil ikke kunne søge om opholdstilladelse efter loven, idet der alene kan meddeles opholdstilladelse til de personer, som af Direktoratet for Udlændinge udvælges til modtagelse i Danmark.

Det følger af *stk. 2*, at de personer, der skal omfattes af invitationsordningen, skal udvælges i samarbejde med UNHCR eller lignende international organisation.

I forbindelse med udvælgelse og visitation af personer, der inviteres til Danmark med henblik på sygehusbehandling, vil det være hensigtsmæssigt, at også læger fra Rigshospitalet medvirker ved udvælgelsen.

I *stk. 3* præciseres det, at de inviterede personer alene får en midlertidig opholdstilladelse, der i første omgang vil være af 6 måneders varighed. Bestemmelsen skal sammenholdes med § 2 om muligheden for at forlænge en opholdstilladelse.

I henhold til *stk. 4* er der hjemmel til, at regeringen i eventuelle fremtidige tilfælde af tilsvarende konflikter andre steder i verden vil kunne beslutte at invitere særligt nødstedte personer, der opfylder kriterierne i *stk. 1*, til Danmark.

Til § 2

Bestemmelsen giver mulighed for at forlænge en opholdstilladelse udover de 6 måneder, som opholdstilladelsen i første omgang er tidsbegrænset til, jf. § 1, *stk. 3*.

Bestemmelsen angiver samtidig de kriterier, der skal lægges vægt på ved afgørelsen af, om en opholdstilladelse skal forlænges.

Såfremt en person ved udløbet af opholdstilladelsen fortsat har det behov for lægelig behandling eller anden hjælp, som begrundede opholdstilladelsen, vil denne skulle forlænges.

Det må imidlertid tillige indgå som et naturligt led i den humanitære indsats, som modtagelsen i Danmark af de pågældende er udtryk for, at opholdstilladelsen også kan forlænges ud fra en vurdering af de pågældendes behov for midlertidig beskyttelse her i landet. I § 2 er det derfor udtrykkeligt angivet, at der tillige skal lægges vægt på, om personen på grund af krigshandlinger eller lignende uroligheder i det område, vedkommende ellers vil kunne vende tilbage til, må antages at have behov for en fortsat midlertidig beskyttelse i Danmark.

Kan en person få ophold i en lejr i området og nyde beskyttelse der, vil man uanset de generelle forhold kunne afslå at forlænge opholdstilladelsen. Dette vil naturligvis forudsætte blandt andet accept af modtagelsen fra lejrens ansvarlige instanser.

Som nævnt i bemærkningerne til § 1, kan der ligeledes være tilfælde, hvor man ønsker at give opholdstilladelse til en person, der opholder sig i et af de danske flygtningecentre, der opbygges i regionen. I centret vil personen nyde beskyttelse, men vedkommende kan f.eks. være såret eller i øvrigt behandlingskrævende på en sådan måde, at behovet for lægehjælp ikke kan tilgodeses på stedet, hvorfor der kan være grundlag for at meddele midlertidig opholdstilladelse i Danmark i henhold til § 1, *stk. 1*.

Er det lægelige behandlingsforløb i Danmark afsluttet, når vedkommendes opholdstilladelse udløber, vil man kunne afslå at forlænge den midlertidige opholdstilladelse under henvisning til, at de omstændigheder, der begrundede opholdstilladelsen, ikke længere er til stede. Det vil være en forudsætning for at afslå forlængelse af opholdstilladelsen, at vedkommende vil kunne vende tilbage og opnå beskyttelse i området, f.eks. i det flygtningecenter vedkommende kom fra, eller eventuelt i en anden lejr.

Uanset de betydelige fredsbestræbelser, der udfoldes på internationalt plan og den indsats, som udfoldes blandt andet af FN's styrker i området, er det ikke muligt at bedømme, hvornår de nuværende uroligheder og borgerkrigs-lignende tilstande i det tidligere Jugoslavien ophører.

Der er derfor ikke sat nogen øvre grænse for, hvor mange gange en opholdstilladelse kan forlænges, og der er således heller ikke gjort nogen indskrænkninger i, hvor lang tid opholdstilladelsen i alt kan udstrække sig.

En generel tilbagesendelse til hjemlandet af grupper af personer, der har haft opholdstilladelse efter lovforslaget, vil forudsætte, at det blandt andet på baggrund af de tilkendegivelser, der måtte foreligge fra UNHCR eller anden international side, kan lægges til grund, at forholdene i det pågældende område må anses for således normaliserede, at en tilbagevenden vil være mulig og forsvarlig. Det må forudsættes, at dette kan ske under ordnede og sikrede forhold.

Det må være en forudsætning, at der indhentes sådanne baggrundsoplysninger gennem internationale kontakter, forinden der tages initiativ til en generel tilbagesendelse.

Til § 3

Der vil blive etableret et særligt program for de personer, der kommer til Danmark fra det tidligere Jugoslavien bl.a. indeholdende tilbud om undervisning, kultur- og sportsaktiviteter og kurser i visse faglig-tekniske fag af betydning for en tilbagevenden til hjemlandet.

Under henvisning til at opholdet i Danmark er midlertidigt, og at de påtænkte tilbud, der skal forberede og forbedre de pågældendes situation ved deres tilbagevenden til hjemlandet, vil blive tilbudt i dagtiden, findes der ikke at være grundlag for, at de pågældende skal kunne tage arbejde.

Bestemmelsen er dog ikke til hinder for, at et praktikophold kan indgå i det uddannelsesprogram, der tilrettelægges for de inviterede personer.

Afgrænsningen af bestemmelsen svarer til udlændingelovens § 13, der beskriver hvilke former for beskæftigelse, der kræver arbejdstilladelse.

Til § 4

Bestemmelsen præciserer, at en person, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse i henhold til lovforslaget, ikke vil kunne få en eventuel ægtefælle, børn eller forældre hertil. Det bemærkes i den forbindelse, at reglerne i udlændingelovens § 9, stk. 1, om ret til familiesammenføring heller ikke finder anvendelse på udlændinge, som alene har midlertidig opholdstilladelse i Danmark.

Som anført i bemærkningerne til § 1 vil der i forbindelse med udvælgelsen af særligt nødstedte personer derimod tillige kunne medtages nære familiemedlemmer til den pågældende.

Til § 5

Det fremgår af bestemmelsens *stk. 1*, at børn, der er i den undervisningspligtige alder, skal have undervisning efter et særskilt tilrettelagt undervisningsprogram. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med reglen i folkeskolelovens § 32, hvorefter ethvert barn der skal opholde sig her i landet i mindst seks måneder – herunder på grundlag af en midlertidig opholdstilladelse – er undergivet de almindelige regler om undervisningspligt, hvilket blandt andet indebærer, at barnet har krav på at blive undervist i folkeskolen, medmindre det omfattes af bestemmelser om undervisningspligt i medfør af anden lovgivning, jf. § 32, 1.pkt.

Direktoratet for Udlændinge skal i samarbejde med Dansk Flygtningehjælp forestå et program for en alderssvarende undervisning af de af *stk. 1* omfattede børn.

Hvad angår udarbejdelsen af programmet for undervisningen af de omhandlede børn, er det forudsat, at aftalen mellem Direktoratet for Udlændinge og Dansk Flygtningehjælp kan tage udgangspunkt i den undervisning, der i dag tilbydes børn af asylansøgere på grundlag af en aftale mellem Direktoratet for Udlændinge og Dansk Røde Kors. Undervisningen må nærmere tilrettelægges på en sådan måde, at den kan indpasses i tidsrummet for opholdstilladelsens længde, som i øvrigt er en følge af ordningen om midlertidig opholdstilladelse, hvorefter opholdstilladelse meddeles for en periode af seks måneder ad gangen, jf. § 1, stk. 3 og § 2, stk. 2.

Formålet med undervisningen skal ikke være integration, men opretholdelse og videreudvikling af elementære skolekundskaber og færdigheder.

Den ved *stk. 2* fastsatte undervisning af andre personer skal ligeledes forestås af Direktoratet for Udlændinge i samarbejde med Dansk Flygtningehjælp.

Hvad angår udarbejdelsen af undervisningsprogrammet for de af *stk. 2* omfattede personer, herunder voksne, er det hensigten, at alle personer, der meddeles opholdstilladelse i medfør af denne lov, skal have en vis helt grundlæggende orientering om danske samfundsforhold og dansk kultur. Der kan endvidere ske undervisning inden for visse sprog med henblik på færdigheder m.m. I det omfang det er muligt at tilbyde yderligere undervisning, er det forudsat, at undervisningen af personer i alderen op til 25 år prioriteres højest, idet denne aldersgruppe må formodes at have det største behov for en undervisning, der kan lette overgangen til en anden mere erhvervsrettet undervisning eller uddannelse efter en tilbagevenden til det tidligere Jugoslavien.

Undervisningsministeriet har oplyst, at erhvervsskolerne antageligt vil kunne bidrage med elementer til sådanne programmer i et samarbejde med Dansk Flygtningehjælp. Det vil for eksempel kunne være indøvelse af færdigheder med hensyn til håndtering af værktøj, maskiner og materialer inden for håndværk, industri og landbrug samt eventuelt anvendelse af kontorteknologi m.v. inden for handel og kontor, hvor erhvervsskolerne råder over udstyr og lærerkræfter.

Det kan i forlængelse heraf bemærkes, at Arbejdsministeriet har oplyst, at AMU-centrene – i et samarbejde med Dansk Flygtningehjælp – hurtigt vil kunne bidrage med elementer til uddannelsesprogrammerne, blandt andet inden for visse håndværk, social- og sundhedsområdet, tekstilområdet m.v.

Både ved tilrettelæggelsen af undervisningsprogrammet for de af *stk. 1* omfattede personer og ved tilrettelæggelsen af undervisningsprogrammet for de af *stk. 2* omfattede personer, skal der tages fornødent

hensyn til, at de pågældendes ophold her i landet er af midlertidig karakter, jf. herved § 1, stk. 3 og § 2, stk. 2.

Da det ikke er hensigten, at de i medfør af dette lovforslag inviterede flygtninge og hjemløse fra det tidligere Jugoslavien skal søges integreret i det danske samfund, og da undervisning og uddannelse efter de for det almindelige uddannelsessystem gældende regler i stor udstrækning tager sigte på netop integration, bestemmes det ved *stk. 3*, at hverken børn i den undervisningspligtige alder eller voksne, der opholder sig i Danmark på grundlag af en opholdstilladelse meddelt i medfør af dette lovforslag, skal have ret til at modtage anden form for undervisning eller uddannelse i medfør af de regler, der iøvrigt gælder herom for personer med ophold i Danmark.

Til § 6

Bestemmelsen omhandler adgangen til sygehusbehandling og anden lægelig behandling for de personer, der er omfattet af lovforslaget.

Efter *stk. 1* har en person, der er meddelt opholdstilladelse i henhold til lovforslaget, ret til sygehusbehandling af de sygdomme eller lidelser, der har dannet grundlag for meddelelse af opholdstilladelsen. Reglen fraviger således den almindelige regel i § 5, stk. 1, 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 597 af 16. november 1982 om adgang til ydelser efter lov om sygehusvæsenet og lov om svangerskabshygijerne og fødsels-hjælp. Efter denne bestemmelse har personer under midlertidigt ophold her i landet ikke ret til behandlingen, hvis personen er kommet til landet i den hensigt at opnå sygehusbehandling.

Sygehusbehandlingen varetages af Rigshospitalet eller af andre sygehuse. Sundhedsministeriet varetager koordinationen af sygehusvæsenets indsats, og den i bestemmelsen indeholdte bemyndigelse til sundhedsministeren til at fastsætte nærmere regler om tilrettelæggelsen af sygehusbehandlingen, vil blandt andet kunne anvendes som grundlag for fastsættelse af regler om visitation af patienter, herunder om fordelingen af patienter mellem Rigshospitalet og de amtskommunale sygehuse.

Udgifter til overførsel af patienter mellem sygehuse afholdes af Sundhedsministeriet i medfør af denne bestemmelse. Udgifter til anden transport af de af lovforslaget omfattede personer, afholdes af Direktoratet for Udlændinge. Der henvises herved til bemærkningerne til § 7.

Stk. 2 regulerer adgangen til sygehusbehandling og anden lægelig behandling af *andre sygdomme eller lidelser* end dem, der har dannet grundlag for

meddelelse af opholdstilladelse i medfør af denne lov.

Som anført i bemærkningerne til § 1 er det ikke tanken, at udvælgelsen af personer skal foretages så snævert, at det er udelukket at medtage nære familiemedlemmer til en behandlingskrævende person, uanset at et eller flere af familiemedlemmerne ikke selvstændigt opfylder de i § 1, stk. 1, opstillede kriterier. Såfremt et ledsagende familiemedlem måtte få behov for lægelig behandling, er der hjemmel hertil i *stk. 2*.

Til § 7

Det må antages, at langt den overvejende del af de personer, der som hjemløse eller sårede meddeles opholdstilladelse i henhold til § 1, vil være fuldstændig uden midler.

Det må derfor indgå som et naturligt led i den særlige humanitære indsats, som modtagelsen i Danmark af de pågældende er udtryk for, at udgifterne til deres underhold m.v. betales endeligt af den danske stat.

I overensstemmelse hermed er det i *stk. 1* udtrykkeligt fastlagt, at enhver, der får opholdstilladelse efter lovforslaget, får udgifterne til underhold dækket af Direktoratet for Udlændinge. Det gælder, uanset om en person selv måtte være i besiddelse af midler.

De opholdsudgifter, som dækkes af den danske stat, omfatter også udgifter til ordinær læge- og tandlægebehandling. Er der tale om mere omfattende behandlinger, gælder reglen i § 6. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Det følger samtidig af ordningens karakter, at rejseomkostningerne i forbindelse med, at de pågældende bringes til Danmark, betales af den danske stat.

I lighed med asylansøgere vil de pågældende personer fra det tidligere jugoslaviske område blive anvist ophold på særlige indkvarteringscentre. Blandt andet af hensyn til muligheden for at tilbyde de pågældende særskilt tilrettelagte undervisningsprogrammer vil de skulle være samlet, og der vil derfor blive etableret særlige centre, som udelukkende skal tage sig af de personer, der er omfattet. Der henvises til de almindelige bemærkninger, hvor opgaverne for henholdsvis Dansk Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp i forbindelse med modtagelsen af de pågældende personer er nærmere beskrevet.

I tilknytning hertil er der i *stk. 2* hjemmel til at pålægge en person at tage ophold efter Direktoratet for Udlændinges nærmere bestemmelse, uanset om vedkommende selv måtte have tilstrækkelige midler til sit underhold.

Ud over selve indkvarteringen, hvor de pågældende vil få daglig pleje og bespisning, vil der blive givet et beløb til hver enkelt person, herunder også til børn, således som det er tilfældet efter den gældende ordning for asylansøgere i Danmark.

Den etablerede ordning, hvorefter udgifterne til de omhandlede personers behov m.v. betales af det offentlige, indebærer, at de pågældende personer falder uden for reglerne om bistand i medfør af den sociale lovgivning.

De pågældende er således ikke omfattet af bistandslovens regler om økonomisk hjælp m.v. Dog gælder kommunernes generelle forpligtelse til at føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn i kommunen lever og om nødvendigt at støtte forældrene med hensyn til børnenes opdragelse.

De pågældende er ikke omfattet af reglerne om børnetilskud.

De inviterede personer fra det tidligere Jugoslavien har ikke ret til social pension, idet de ikke opfylder indfødsretskravet i lov om social pension og ej heller omfattes af samme lovs § 2, stk. 2, der undtager fra indfødsretskravet for personer, der er meddelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7 eller § 8.

Det bemærkes, at Danmark i 1977 har indgået en konvention om sociale rettigheder med det tidligere Jugoslavien. Det er på nuværende tidspunkt ikke fuldt afklaret, i hvilket omfang de nye republikker i det tidligere Jugoslavien succederer i konventionens rettigheder og forpligtelser. For det tilfælde at der sker succession, vil retsstillingen imidlertid være den, at konventionen ikke omfatter personer, der meddeles opholdstilladelse i medfør af dette lovforslag, idet konventionens anvendelsesområde er tilfælde, hvor opholdsgrundlaget er almindeligt og ikke et særligt opholdsgrundlag, som det er tilfældet med dette lovforslag. Det bemærkes i øvrigt, at konventionen ikke giver personer fra det tidligere Jugoslavien bedre retsstilling vedrørende retten til sociale ydelser, end den der følger af den gældende danske lovgivning.

Til § 8

Bestemmelsen regulerer, under hvilke omstændigheder en opholdstilladelse bortfalder. Opgiver en person, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse efter lovforslaget sin bopæl i Danmark og tager ophold i et andet land, bortfalder opholdstilladelsen. At vedkommende har opgivet sin bopæl kan f.eks. ligge klart i kraft af en tilkendegivelse fra den pågældende herom eller ved fremkomne oplysninger om, at vedkommende har taget bopæl i et andet land.

Der kan dog tænkes tilfælde, hvor en person forsøgsvis har taget bopæl i et tredje land eventuelt i nærheden af slægtninge, men hvor det viser sig, at vedkommende ikke kan tillades ophold der. I sådanne tilfælde er der i *stk. 2* hjemmel til at træffe bestemmelse om, at den midlertidige opholdstilladelse i Danmark ikke skal anses for bortfaldet.

En opholdstilladelse bortfalder endvidere, hvis en person sammenhængende har opholdt sig uden for Danmark i mere end 2 måneder. Også i relation til denne bestemmelse gælder, at det efter *stk. 2* vil kunne bestemmes, at opholdstilladelsen ikke bortfalder.

Om muligheden for at få udstedt særlig rejselegitimation henvises til § 15 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til § 9

I forbindelse med udvælgelsen i området af de personer, der skal tilbydes midlertidig opholdstilladelse i Danmark, forudsættes der i første omgang alene at ske identifikation af hver enkelt person. Det skønnes således ikke muligt at tilvejebringe detaljerede personlige data vedrørende hver enkelt, herunder oplysninger om hvorvidt en person måtte være straffet for alvorlig kriminalitet eller tidligere måtte være udvist af Danmark med indrejseforbud.

Da det må anses at være af væsentlig betydning, at personer, der er dømt for alvorlig kriminalitet eller har indrejseforbud, kan udskilles fra den gruppe af personer, Danmark tilbyder at hjælpe, er der i bestemmelsen med henvisningen til udlændingelovens § 10 skabt hjemmel til, at en meddelt opholdstilladelse i disse tilfælde kan inddrages.

Samtidig er det med den foretagne henvisning til udlændingelovens § 26 udtrykkeligt angivet, at der ved afgørelsen af, om der skal ske inddragelse af en opholdstilladelse, tillige skal lægges vægt på de personlige forhold hos den pågældende person.

Udlændingelovens § 26 indeholder således en opregning af de personlige hensyn, der skal indgå i vurderingen, hvorved bemærkes, at der i relation til personer omfattet af lovforslaget navnlig kan være anledning til at fremhæve udlændingelovens § 26, nr. 1, der henviser til personens alder, helbredstilstand og andre personlige forhold samt udlændingelovens § 26, nr. 5, der henviser til risikoen for, at vedkommende vil lide overlast i hjemlandet eller andre lande, hvor vedkommende kan ventes at tage ophold.

Såfremt en person er meddelt midlertidig opholdstilladelse, uanset at betingelserne herfor ikke har været opfyldt, jf. § 1, *stk. 1*, hvilket f.eks. kan tænkes ved en persons usandfærdige oplysninger om sin nationalitet, vil der i kraft af henvisningen til ud-

lændingelovens § 19, stk. 3, der omhandler svigstilfælde, kunne ske inddragelse af opholdstilladelsen.

Til § 10

Bestemmelsen regulerer, under hvilke omstændigheder der kan ske udvisning af en person, som er meddelt midlertidig opholdstilladelse efter lovforslaget.

I udlændingelovens §§ 22-24 er der givet forskellige regler om, hvornår udvisning af en udlænding kan finde sted. Hvilke regler der skal anvendes over for en bestemt person afhænger dels af, om vedkommende har flygtningestatus, dels af, hvor længe vedkommende har boet i Danmark, herunder om det har været med henblik på varigt ophold.

En udlænding, der lovligt bor eller opholder sig her i landet med henblik på midlertidigt ophold, vil uanset opholdstidens længde være omfattet af udlændingelovens § 24.

I udlændingelovens § 24, nr. 3, er der givet regler for, hvornår en udlænding, der med lovligt ophold har fast bopæl her i landet, kan udvises, medens § 24, nr. 4, regulerer, hvornår udlændinge, der ikke er omfattet af nr. 3 kan udvises.

Bestemmelsen i § 10 svarer til reglen i udlændingelovens § 24, nr. 4.

Det bemærkes i den forbindelse, at opstår der spørgsmål om at foretage udvisning af en person, der har ansøgt om asyl, hvilket en person omfattet af lovforslaget også vil kunne gøre, vil vedkommende ikke blive udsendt af landet, før der er taget stilling til, om vedkommendes ansøgning om asyl skal imødekommes. Meddeles den pågældende asyl i medfør af udlændingelovens § 7, vil et indrejseforbud meddelt i forbindelse med en udvisningsbeslutning blive ophevet, jf. herved udlændingelovens § 32, stk. 4.

Om de personlige hensyn, der skal indgå i vurderingen af, om der skal ske udvisning, er der i § 10 henvist til udlændingelovens § 26, som opregner en række momenter, hvoraf navnlig udlændingelovens § 26, nr. 1 og nr. 5, kan være af betydning.

I udlændingelovens § 32, hvortil der er henvist, er retsvirkningerne af udvisning beskrevet. Det følger bl.a. heraf, at der til en udvisning knytter sig et indrejseforbud, som kan tidsbegrænses.

I bestemmelsen er der endvidere henvist til udlændingelovens § 49. Det følger heraf, at såfremt en person med opholdstilladelse efter lovforslaget dømmes for strafbart forhold, afgøres det efter anklagemyndighedens påstand ved dommen, om den pågældende skal udvises.

Udlændingelovens § 50 om ophævelse af en doms bestemmelse om udvisning på grund af væsentligt

ændrede forhold hos den dømte samt udlændingelovens § 51, der blandt andet vedrører spørgsmålet om udvisning i forbindelse med overførsel af strafforfølgningen til et andet land, er i kraft af en henvisning til bestemmelserne gjort anvendelige over for personer omfattet af lovforslaget.

Til § 11

Træffes der beslutning om, at en opholdstilladelse ikke skal forlænges eller inddrages, jf. §§ 2 eller 9, eller at der skal ske udvisning, jf. § 10, skal vedkommende person udrejse af landet. Der bør i forbindelse hermed indrømmes den pågældende en frist til at indrette sig herpå.

Fristen er i normale tilfælde fastsat til 1 måned, hvilket fremgår af *stk. 1*, der dog samtidig giver mulighed for i særlige tilfælde at fastsætte såvel en kortere som en længere frist. Reglen svarer til bestemmelserne i udlændingelovens § 33, stk. 2.

Det følger af *stk. 2*, at påklage til Justitsministeriet over en afgørelse som nævnt i *stk. 1*, inden for en 7-dages frist har opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.

I *stk. 4* er der henvist til udlændingelovens §§ 30-31. Hermed er det præciseret, at såfremt en person ikke udrejser frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen. Udlændingelovens § 31 foreskriver i den forbindelse, at personen ikke må udsendes til et land, hvor den pågældende risikerer forfølgelse af de i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, Artikel 1 A, nævnte grunde, eller hvor vedkommende ikke er beskyttet mod videresendelse til et sådant land.

Gør en person inden eller i forbindelse med udsendelse gældende, at den pågældende ønsker asyl i Danmark, eller at udsendelsen vil være i strid med udlændingelovens § 31, påhviler det politiet straks at henvise sagen til behandling ved Direktoratet for Udlændinge som en ansøgning om asyl. I forbindelse med asylsagens behandling vil der herefter, såfremt asylansøgningen afslås, tillige blive truffet afgørelse om, hvorvidt den pågældende kan udsendes. Der henvises herved til udlændingelovens § 32 a.

Til § 12

Med bestemmelsen er der skabt hjemmel til, at udlændingelovens §§ 34-36, der omhandler adgangen til at foretage frihedsberøvelse eller mindre indgribende foranstaltninger over for en udlænding, også kan bringes i anvendelse over for en person med midlertidig opholdstilladelse efter lovforslaget.

Henvisningen til udlændingelovens § 37 indebærer, at der skal ske domstolsprøvelse af en admini-

strativ beslutning om frihedsberøvelse, hvis frihedsberøvelsen strækker sig ud over 3 døgn.

Til § 13

Kompetencen til at træffe afgørelser efter lovforslaget er i lighed med, hvad der gælder for andre udlændingesager, henlagt til Direktoratet for Udlændinge i 1. instans. For så vidt angår adgangen til at foretage frihedsberøvelse eller mindre indgribende foranstaltninger, er det dog ligesom efter udlændingeloven vedkommende politimester eller politidirektøren, der kan træffe bestemmelse herom, jf. herved § 13, stk. 3.

Det bemærkes, at kompetencen til at træffe afgørelse om udvisning på grund af strafbart forhold er hos domstolene, jf. herved § 10, der henviser til udlændingelovens § 49, som indeholder en bestemmelse herom.

Uanset at det i medfør af § 1, stk. 1, er regeringen, der træffer den principielle beslutning om, at særligt nødstedte personer skal inviteres til Danmark, vil det være Direktoratet for Udlændinge, der er ansvarlig for den konkrete udvælgelse af de pågældende personer. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1.

På baggrund af, at meddelelse af opholdstilladelse efter nærværende lovforslag vil ske i forbindelse med udvælgelsen af personer i regionen og ikke efter indgivet ansøgning, er det i stk. 2 præciseret, at selve afgørelsen om udvælgelse af de personer, der skal meddeles opholdstilladelse, jf. § 1 ikke kan indbringes for Justitsministeriet.

Direktoratet for Udlændinges øvrige afgørelser kan indbringes for Justitsministeriet.

Til § 14

Enhver person, der kommer til Danmark, kan ansøge om asyl, og denne ansøgning behandles i overensstemmelse med udlændingelovens regler, medens den pågældende opholder sig her i landet. Dog giver udlændingelovens § 48, stk. 2, mulighed for at afvise en asylansøger, forudsat at den pågældende ikke udsendes til et land, hvor der er risiko for forfølgelse af de i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, Artikel I A, nævnte grunde, eller hvor der ikke er beskyttelse mod videresendelse til et sådant land.

Personer, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse i henhold til § 1, stk. 1, vil ligeledes kunne anmode om asyl i medfør af udlændingelovens § 7.

For at sikre at det administrative system, der behandler ansøgninger om asyl fra spontant indrejste asylansøgere, fortsat kan fungere på en tilfredsstillende måde, findes det nødvendigt at etablere en ad-

ministrativ ordning, der sikrer, at systemet ikke belastes ressourcemæssigt ved behandling af asylansøgninger fra personer, hvis behov for midlertidig beskyttelse mod tilbagesendelse er imødekommet ved dette lovforslag.

Det bemærkes i den forbindelse, at der i 1992 generelt har været en voldsom stigning i antallet af indrejste spontane asylansøgere. Fra 1. januar til og med den 27. september er der således indrejst i alt 7.230 personer. Til sammenligning kan oplyses, at der i perioden 1. januar til og med den 30. september 1991 indrejste ialt 2.973 spontane asylansøgere. Af de 7.230 spontant indrejste asylansøgere er 4.135 personer fra det tidligere Jugoslavien.

I § 14 er der hjemmel til, at udlændingemyndighederne kan beslutte, at en asylansøgning fra en person med midlertidig opholdstilladelse i henhold til § 1, stk. 1, ikke færdigbehandles, så længe vedkommendes opholdstilladelse er gældende. Det forudsættes i den forbindelse, at der af udlændingemyndighederne som minimum foretages en registrering af, at vedkommende har anmodet om asyl, herunder med en kort angivelse af asylmotivet. Det vil i øvrigt være op til udlændingemyndighederne at tage stilling til, hvilke sagsbehandlingsskridt der kan være fornuftige og hensigtsmæssige efter indgivelsen af asylansøgningen.

Såfremt det umiddelbart måtte stå klart, at en person, der har ansøgt om flygtningestatus i henhold til udlændingelovens § 7, opfylder betingelserne herfor, bør den pågældende, uanset at vedkommende er meddelt midlertidig opholdstilladelse i henhold til lovforslaget, stilles på samme måde som personer med opholdstilladelse i henhold til udlændingelovens § 7. I disse tilfælde bør personen derfor meddeles opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7.

Justitsministeriet har i forbindelse med udformningen af § 14 overvejet, om reglen er i overensstemmelse med bestemmelserne i FN's Flygtningekonvention. Denne problemstilling har været behandlet ved de internationale møder, der har været afholdt i forbindelse med krisen i det tidligere Jugoslavien.

Til brug for den af UNHCR arrangerede konference, der blev afholdt den 29. juli 1992, og som er omtalt i de almindelige bemærkninger, var der således udarbejdet et syntesepapir af 24. juli 1992, hvori spørgsmålet om behandlingen af ansøgninger om asyl fra personer fra det tidligere Jugoslavien er omtalt. Der anføres følgende i syntesepapiret:

»Siden udbruddet af konflikten i Jugoslavien har det været De Forenede Nationers Flygtningehøjkommissariats opfattelse, at personer, der flygter fra det tidligere Jugoslavien, og som har behov for inter-

national beskyttelse, skal kunne modtage denne på midlertidig basis." (Uofficiel oversættelse)

Det anføres videre i syntesepapiret:

»Da det drejer sig om store antal, mener UNHCR ikke, det er praktisk at anvende en individuel asylprocedure, skønt personer, som har et beskyttelsesværdigt krav ifølge flygtningekonventionen af 28. juli 1951, ikke bør udelukkes fra at ansøge om asyl, hvis de ønsker det. Muligheden for midlertidig beskyttelse vil kræve yderligere bearbejdelse under hensyn til national lovgivning og procedurer, men den bør som et minimum indeholde adgang til indrejse i det land, hvor der søges om sådan beskyttelse, respekt for princippet om non-refoulering og for grundlæggende menneskerettigheder . . . « (Uofficiel oversættelse)

Genevekonferencen resulterede i, at der blev nedsat en Follow-up-committee on the Comprehensive Response to the Humanitarian Crisis in the former Yugoslavia. Til brug for arbejdet i dette forum er der fra Højkommissærens side udsendt et arbejdsdokument, hvor der omkring samme spørgsmål er angivet følgende:

»I mange lande er det et indbygget led i beskyttelsen af asylansøgere, at alle har adgang til en individuel asylprocedure. Medens værdien af en sådan procedure anerkendes fuldt ud for personer, der søger international beskyttelse, opstår spørgsmålet om, hvorvidt adgangen hertil nødvendigvis bør være til stede for personer fra det tidligere Jugoslavien, der gives midlertidig beskyttelse. Under hensyn til det særlige formål med den midlertidige beskyttelse, og forudsat at de mindstekrav til beskyttelse, som er angivet ovenfor i afsnit 26, respekteres (omhandler adgangen til indrejse, behandling i overensstemmelse med internationalt anerkendte krav til beskyttelse af menneskerettighederne, herunder adgang til basale fornødenheder og tilladelse til ophold indtil sikker tilbagevenden kan finde sted), er det UNHCR's opfattelse, at personer fra det tidligere Jugoslavien, der modtager midlertidig beskyttelse ikke nødvendigvis behøver at have samtidig adgang til en individuel asylprocedure.« (Uofficiel oversættelse)

Til § 15

Bestemmelsen indeholder en bemyndigelse til ju-

stitsministeren til at fastsætte regler om udstedelse, herunder også inddragelse, af særlig rejselegitimation til de af lovforslaget omfattede personer.

Såfremt konflikten i det tidligere jugoslaviske område bliver meget langvarig, kan der opstå behov for at kunne udstede rejselegitimation til de personer, som ikke selv måtte være i besiddelse heraf. Der henvises herved til bemærkningerne til § 8 om en persons adgang til at rejse til andre lande uden at miste den midlertidige opholdstilladelse.

Til § 16

Ved bestemmelsen præciseres det, at de personer, der meddeles midlertidig opholdstilladelse i henhold til invitationsordningen, ikke skal folkeregistreres i Danmark.

I § 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 818 af 12. december 1991 om folkeregistrering er det fastsat, at der ved tilflytning fra udlandet skal ske flytteanmeldelse, hvis opholdet skal vare 3 måneder eller derover. Efter bekendtgørelsens § 11, stk. 2, nr. 1, kan udlændinge, bortset fra nordiske statsborgere, dog kun folkeregistreres, såfremt de har opholdstilladelse/-bevis.

I bekendtgørelsens § 12, stk. 2, er det angivet, hvilke former for opholdstilladelser der er omfattet af § 11, stk. 2, nr. 1.

De omhandlede personer, der inviteres til Danmark, vil ikke få udstedt opholdstilladelse/-bevis som nævnt i bekendtgørelsens § 12, stk. 2, men for klarhedens skyld er det fundet rettest udtrykkeligt i lovteksten at fastslå, at der ikke skal ske folkeregistrering af de pågældende personer.

Til § 17

Bestemmelsen fastlægger ikrafttrædelsestidspunktet.

Til § 18

Bestemmelsen indeholder en revisionsklausul.

Til § 19

Bestemmelsen fastlægger, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.